

ابوالقاسم رحمانی
دبیر گروه جامعه

نگارنده، حداقل پنج یا ۶ جلسه در ارتباط با طرح حمایت از کاربران فضای مجازی با همان طرح پرحاشیه موسوم به طرح صیانت با یک یا چند نفر از طراحان، تصمیم‌گیران و البته تاثیرگذاران در جریان نگارش و تصویب آن قرار داشته‌ودر تمام این جلسات، روی یک خط و یک مدار، انتقادات و انتظارات

وقتی مجلس و مجلسی آدم‌ها از تکرار یک طرح نخته و پراپراد خسته نمی‌شوند و ددام همان را علم می‌کنند و نه تغییری و نه تعدیلی، طبیعتا رسانه هم خسته نخواهد شد. بنابراین مادامی که طرح صیانت، همین است که هست، انتقاداتها به آن همان است که بود و گفتمیم و تکرارش هم می‌کنیم. هرچقدر هم که معاند و بهانه‌گیر و فلاّن و بهمان خطاب‌مان کنند و این خرجه معیوب تکرار شود. بعد از انتشار نسخه معروف ۴/۲۶ و در مردادماه گزارشی تحت عنوان «از جایگاه مجلس صیانت کنید» در همین صفحه و از زبان کارشناسان و متخصصان نوشتیم که این طرح ایرادهای اساسی دارد و همان جابم اولویت‌بندی کردیم. در همان گزارش محمد شمس‌شوری، فعال حوزه دیجیتال و فناوری با اولویت‌بندی ایرادهای طرح از «فره‌یختگان» گفت: «ایرادهای این طرح از همان دغدغه‌های موجود در آن قابل‌رویت است و از کمیسیون عالی و ساختار، وظایف و اعضای آن شروع می‌شود. این کمیسیون خیلی بزرگ و وسیع دیده شده، اعضا از نظر کمی تعداد زیادی هستند و هم از نظر کیفی و سطح، سطحی نیست که نهاد تخصصی باشد و بیشتر نهاد سیاسی-تخصصی است. یکی دیگر از موضوعات بحث پلنترهای خارجی است که به‌وضوح و صراحتا اشاره شده اینها اگر نماینده نداشته باشند، مسدود می‌شوند. حدود ۱۴ شرط گذاشته شده است که به جز این، وقتی نماینده معرفی می‌کنید و مجوز بگیرید، ۱۲ شرط را باید اجرا کنید. برای امثال گوگل اگر نتوانماند معرفی کردن بود که قبول می‌کردند، این نیست. بحث این است که اول کار است و اگر قرار باشد تغییر جزئی داشته باشید که به یکی از راه‌پویش کاربران است، یکی از سروهای داخل است که تمام اطلاعات را تنها در داخل ذخیره کند... و این طرح و قاعا روی فضای ایده‌آل گرایانه و ایده‌فکر کرده همه چوب جادویی دارند و می‌زنیم و همه چیز متفاوت می‌شود، نباشد است». همان موقع هم از بالابودن میزان ایرادات موجود در طرح گفتمیم و این کارشناس در این باره گفت: «ایراداتی که منتقدان می‌گیرند تغییر جدی می‌طلبد، اگر قرار باشد تغییر جزئی داشته باشد، می‌پذیریم که به کمیسیون برود ولی این برای مواردی است که تغییرات ماهوی نباشد. اگر قرار باشد تغییرات خیلی جدی باشد این ایراد وارد نیست که می‌رود به کمیسیون و اصلاح می‌شود. اگر قرار است این میزان تغییر کند، جز این طور دفاع می‌شود؟ بهترین راهکار را این می‌بینم که طرح تغییر اساسی کند و حتما با همکاری دولت باشد، یعنی ترجیحا به‌صورت لایحه باشد. وقتی میلیون‌ها نفر با مخالف هستند، حکمرانی نمی‌شود، چون طرحی را اجرا می‌کنید که میلیون‌ها نفر از مردم کشور شما با آن مخالف هستند و اساسا بدون اعتراض دارند. می‌بینید؟ گفتمیم که این طرح ایرادات اساسی دارد و همین می‌تواند سواى عدم‌تفویق در تصویب و اجرای آن، فشار اجتماعى زیادى را هم به جامعه تحمیل کند»

خب با وجود همین ایرادات و فشار اجتماعی و رسانه‌ای موجود، رئیس مجلس در اقدامی قابل توجه و البته مثبت، بررسی طرح در مجلس را متوقف و آن را دوباره به مرکز پژوهش‌های مجلس، یعنی خانه اول بازگرداند. - برای چه؟ طبیعتاً برای اینکه تغییرات جدی در طرح ایجاد و از این فضا دور و طرحی درخور و کم‌ایراد و بد بخور به مجلس فرستاده و بررسی شود. تا اینجای کار خوب پیش رفت منتها، همه چیز تا همین جا بود. چرا؟ روز گذشته جلسه‌ای در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی برگزار شد و از مسئولان رسانه‌های مختلف (حدوداً ۵۰ نفر) دعوت شد تا در آن جلسه حضور یابند. همه به جلسه رفتیم و خب جز من، هیچ رسانه دیگری نبود و جلسه با حضور همین یک رسانه شروع شد (اینکه رسانه‌ها از طرح انتقاد می‌کنند اما در جلسه بررسی و ارائه راهکارها و پیشنهادها حاضر نمی‌شوند هم در نوع خودش جالب بود). - سوای بیان کلیات از سوی مسئولان جلسه و انتقادها از سمت «فرهیختگان»، حرف‌های مهم و نکات قابل توجهی هم بیان شد. نکاتی که شاید اگر جلسه بزرگ‌تر بود و تعداد حاضران بیشتر، نه به این راحتی گفته و نه به این سادگی قابل فهم و حالا تحلیل بود. گفتیم که رئیس مجلس با برگشت دادن طرح صیانت به مرکز پژوهش‌های مجلس باقری‌ای را امیدوار کرد که قوه مقابله‌ای در خانه ملت وجود داشته و بتواند در بزنگاه، جلوی فاجعه را بگیرد. منتها این بارقه امید، وقتی که دیروز متوجه شدم حدود ۱۰ درصد قطب‌رای اعمال تغییرات و ویرایش

در پایان و در جمع‌بندی این گزارش، گفت‌وگویی با کیوان نقره‌کار از فعالان حوزه فناوری و دیجیتال انجام دادیم، او به «فرهنگ‌نگاران» گفت: «در حال حاضر یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که ما می‌دانیم و خواندیم بحث اشکالات فنی، زیرساختی، قانونی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی در رابطه با طرح صیانت است. من نمی‌خواهم وارد جزئیات شوم ولی فکر می‌کنم همین سرصل‌ها را نام ببریم، می‌بینیم که عملاً این طرح می‌توانست روی تمامی موضوعات که ما گفتیم تنش و مشکل ایجاد کند و کرد. به همین دلیل به‌نظر می‌رسد به‌هرحال از قوام لازم برخوردار نبوده است. اولین مشکل آن حوزه‌ها که ما می‌خواهیم به‌هرکدام از آنها پی‌برد داریم این است که لحاظ که آیا می‌توانست با قوانین مرتبط‌تر در حوزه‌های مختلف داریم که اگر طرح صیانت بتواند انجام شود کار این کجای کار قرار می‌گیرد؟ یا بحث اقتصادی، آموزش و سلامت آن، همه و همه، به‌نظر می‌رسد با بررسی زیرمجموعه‌های هر کدام از این سرصل‌ها مشخص می‌شود که اینها کارشناسی نشده و این مشکل وجود داشته است. اما نکته مهم این است که به‌هرحال این طرح به مجلس رفته تا بررسی شود و این روند طبیعی می‌بود ولی بعد از این همه اعتراضات مردم عام و متخصصان و حتی بخشی از بدنه دولت و حاکمیت روی این موضوع، به‌نظر می‌رسد همچنان تغییری در آن انجام نشده و این هم جای بحث دارد که پس این همه مدت چرا هیچ تغییری انجام نشده است؟ و چرا مجلس تا این حد روی این طرح مصرت است؟ آیا کارشناس ندارد یا آتقندر اعتماد دارد که همین طرح قابلیت اجرا دارد و اگر این اعتماد و کارشناسی را در خود دارد، پس چرا ایتقندر ابراد و مشکل و مشکل خود دارد و چرا با کارشناسان محبتی نمی‌کنند؟ موضوع دیگر اینکه حال حاضر به مجلس رفته و قرار است توسط مرکز پژوهش‌ها بررسی شود. بازه زمانی که داده شده یک بازه زمانی فوق‌العاده نامعقول است و حتی اگر پروژه،